

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 2. maja 1860.

Veliki zbor kmetijske družbe v Ljubljani.

Napovedovali smo že unidan, da letošnji zbor kmetijske družbe bo 9. dan t. m., to je, prihodnjo sredo. Zbor bo po navadi v mestni hiši in se začel ob devetih dopoldne. Po razglasu glavnega odbora bojo predmeti letošnjega zbora:

1. Ogovor predsednikov.
2. Naznanilo važniših opravil, ki jih je v preteklem letu družba doveršila.
3. Predlogi, nasveti ali skušnje družbenih poddružnic in posamnih družbenikov.
4. Sladki sirk nadepolna klaja.
5. Svēt, kako bi se dalo iz kmetijskega ozira saj nekoliko taki stiski v okom priti, kakoršna sedaj tare našo dolensko in notrajnsko stran.
6. Razmere med vremenstvom (meteorologij) in kmetijstvom.
7. Kaj se je lani na družbenem vertu opravilo, in naznanilo nekterih tukajšnih skušinj.
8. Razglas družbenih stroškov in dohodkov lanskega leta in kolikšni utegnejo letos biti.
9. Kterim sadjo- in murvorejcom naj bi se letos podelila sreberna svetinja.
10. Volitev odbornika in dnarničarja družbenega namesto gosp. Mihela Pregl-na, ki pa se more po §. 28 družbinih postav vnovič voliti.
11. Volitev novih družbenikov.

Na ogled bojo postavljene v tem zboru sledeče reči: Hribarjeva slamoreznica, — nova turšična robkarca, — Eggspüllerjeva precednica za vino, olje in druge tekočine, — novo iznajdeni lončki, v katerih mleko ne more skipeti, — arabska ovca, — seme sladkega sirka*), amerikanske, konjskemu zobu podobne kuruze itd.

Ker so veliki zbori kmetijske družbe očitni, sme razun družbenikov, katerim samim gré beseda in glasovanje o različnih zbornih zadevah, vendar tudi vsak drug iz mesta in kmetov, komur je za domače kmetijske reči mar, v zbor priti, da sliši kar se tū govori, in pogleda kar je na ogled postavljenega.

Gospodarstvo z gnojem.

Kdor ima stergano mošnjo, zgublja denar iz nje; kdor ima slabo gnojnico, takemu uide veliko gnoja; kdor pa veliko gnoja pogubi, ta pride tudi ob lep kosec kruha. Kaj bi si nek od takega gospodarja misliti, kateri svoje pridelke v žitnico nasipa, v katero dežuje, da mu spravljeno žito poginje. Al ne bomo tacega gospodarja nemarneža imenovali? Menim, da! Ravno tako gospodari tudi tisti kmet, kateri ima slabo gnojišče, iz katerega mu dežnica in sneznica najboljši gnoj izperate, da mu gré najboljša gnojnica v zgubo

in ž njo veliko žernja in slame ali kakoršnega koli družega pridelka.

Kovač Štefanček je prerajtal: Kdor na svojo njivo 20 bokalov dobre gnojnice polije, dobí iz nje po sedanji ceni za 20 kr. več žita in pa slame. Komur tedaj vedro gnojnice po nemarnosti odteče, ta zgubi za 40 krajcarjev žernja in slame.

Za koliko sto milijonov veder pa leto in dan gnojnice po nemarnem iz gnojišč odteče! — Jez mislim, da ne bom preveč na stran zadel, če pravim, da tistim kmetom, kateri pusté, da jim gnojnica iz gnojnišča odteka in se jim na vse kraje pogubuje, se jim je po vrednosti več po nemarnem pogubi, kar davka od svojega grunta plačujejo.

Tukaj moram pa vendar le omeniti, da je tū in tam že več kmetov, kateri gnojnico bolj čislajo in ki ne pusté, da bi se razlivala in pogubovala kamorkoli, ampak jo skerbno spravljajo in na polje vozijo. Za take gospodarje ni ta sostavek namenjen; take le prosim, naj bi svoje sosede podučevali, ki še ne vejo z gnojem prav gospodariti.

Naj tem ob kratkem in prav po domače povem, kako se ima gnojišče napraviti, da bo prav.

Gnojišče se po prostoru dvorišča nareja. Najbolje je podolgasto na štiri vogle, 3, k večjemu 4 čevlje globoko, pa z ilovco ali glino dobro zatlačeno, da se gnojnica skoz izcejati ne more, in da se lahko do njega z vozom priti dá.

Dežnica s streh ali kaka druga voda ne sme na gnojišče teči.

Jama za gnojnico naj se napravi, če se le dá, na najnižjem kraji. Če svet dosti visí, je dobro, ako se gnojnica iz hlevov na gnojišče oceja in se še le skozi gnoj v gnojnično jamo steka. To je bolje kakor če gnojnica naravnost v svojo jamo teče.

Najboljše pa je, če je jama za gnojnico prav prostorna, in se kakemu obokanemu keldru podobna pod gnojniščem napravi, da se v njem gnojnica po volji hrani in o pravem času na polje speljati dá. Če je jama za gnojnico preplitva, se večkrat pripetí, da gnojnica ob časih, ko se ne more na njive izvoziti, se iz jame razliva in na vse kraje pogubuje.

Kjer je le moč, naj se sekreti (stranišča) tako napravijo, da se v gnojnico ocejajo. Tū se črna juha napravi, ki na njivi in travniku res skoraj čudeže dela!

Da se gnojnica iz jame iztromba (izpumpa), je najbolj pripravna tlačivna tromba, ker se ž njo goščava in blato iz jame najložeje iztromba, če se le dobro pomeša.

Tū še nekoliko besed pristavim, kako naj se z gnojem ravná. Kdor si je dobro gnojišče napravil, mora tudi skrbeti, da si dober gnoj napravi; gnoj se pa dober napravi, če se ob suši in v suhem vremenu večkrat z gnojnico polije. Posebno pa če je gnoj na gnojnišču previsoko nakopičen, ali pa če se pariti in kaditi prične; zdaj je zadnji čas, da se z gnojnico polije, sicer se sožgè in iz njega izpuhti najboljša dobrota, ker soparica, ki se iz gnoja kadi, je tudi gnoj in sicer najboljši. Kemikarji ime-

*) Pri tej priliki naznanjamo, da se dobiva na vertu kmetijske družbe ravno iz Babolne prejetu sirkovo seme, funt po 20 nov. krajc., tedaj napol cenejše memo dunajskega. Vr.